

Kriminaalipoliittinen osasto
Kriminaalipolitiikka- ja rikosentorjuntayksikkö
Juuso Oilinki

Pöytäkirja

9.10.2018

OM 5/69/2015

Korruptionvastaisen yhteistyöverkoston kokous 3/2018

Aika keskiviikko 3.10.2018 klo 10.00–12.15

Paikka oikeusministeriö, Eteläesplanadi 10, Helsinki, nh Julkisuus

Läsnäolijat

apulaisosastopäällikkö Aarne Kinnunen, oikeusministeriö (puheenjohtaja)
hallitussihteeri Tapani Aaltela, sosiaali- ja terveysministeriö
lakimies Saija Haapalehto, Suomen Kuntaliitto
poliisitarkastaja Jenni Juslén, Poliisihallitus
ekonomisti Patrizio Lainà, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö (SAK) ry.
lainsäädäntöneuvos Jussi Matikkala, oikeusministeriö
varapuheenjohtaja, Venla Mäntysalo, Transparency International Suomi ry.
tutkimuspäällikkö Antti Norkela, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
johtaja Natalia Ollus, HEUNI
ylitarkastaja Teppo Paajanen, Verohallinto
rikoskomisario Ari Pullinen, Keskusrikospoliisi
valtionsyyttäjä Jukka Rappe, Valtakunnansyyttäjänvirasto
neuvonantaja Tomi Särkioja, ulkoministeriö
tarkastusasiantuntija Toni Tiala, valtiovarain controller -toiminto
poliisitarkastaja Juha Tuovinen, sisäministeriö
hallitusneuvos Kirsi Äijälä, valtiovarainministeriö

Asiantuntijajäsenet

esittelijäneuvos Riitta Länsisyrjä, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
erityisasiantuntija Juuso Oilinki, oikeusministeriö (sihteeri)
Remo Perli, Viron keskusrikospoliisi
kielenkääntäjä Ruta Rannat, Keskusrikospoliisi
Urmes Solovjov, Viron keskusrikospoliisi
suunnittelija Tiia Talvitie, oikeusministeriö

Poissa

neuvotteleva virkamies Mika Aalto, oikeusministeriö
sisäinen tarkastaja Hannu Kananen, Tulli
neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen, työ- ja elinkeinoministeriö
tarkastusneuvos Sari Korpimies, opetus- ja kulttuuriministeriö
neuvotteleva virkamies Miia Ljungqvist, oikeusministeriö
johtaja Hannu Rautiainen, Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) ry.
lakimies Antti Turunen, Keskuskauppakamari

1. Kokouksen avaus ja asialista

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja esitteli asialistan, joka hyväksyttiin sellaisenaan.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirjaan korjattiin GRECON arviointikierroksen järjestysnumero. Tämän jälkeen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Mitä ajankohtaiset rikosasiat kertovat korruptiosta Suomessa

Valtakunnansyyttäjänviraston edustaja Jukka Rappe piti esityksen, jossa käsiteltiin korruption käsitteen määritelmän haastavuutta. Rappe esitteli laatimansa kolmiportaisen määritelmän ja kuvaili niiden suhdetta kolmeen viimeaikaiseen korruptiorikoskokonaisuuteen, jotka ovat olleet esillä julkisuudessa.

4. Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntastrategia – toimenpideohjelman kärkihanke 1.4

Ilmoittamisen ja ilmoittajan suojelun tehostaminen

Kokoukseen osallistui kaksi Viron korruptionvastaisen viraston edustajaa, joilla oli käytössään tulkki.

Remo Perli piti esityksen korruptiontorjunnasta Virossa ja erityisesti prevention tärkeydestä. Hän esitteli Viron korruptionvastaisen verkoston toimintaa, jonka avulla ehkäistään korruptiota ja lisätään korruptiotietoisuutta. Esimerkiksi vuonna 2017 virolaiset olivat järjestäneet yhteistyössä Tarton taidekoulun kanssa projektin, jossa opiskelijat olivat kuvittaneet korruptiota.

Urmas Solovjov kävi lyhyesti läpi Viron korruptiotutkinnan rakenteen. Virossa tutkintaa johtavat erikoisrikossyyttäjät. Solovjov kuvasi myös Viron mallin ilmoituskanavista ja ilmoittajan suojelusta. Hän korosti anonymiteetin tärkeyttä: ilmoittaja pyritään jättämään tarvittaessa koko rikosprosessin ulkopuolelle. Tärkeää on myös korruptionvastaisen viraston yhteistyö paikallishallinnon audit-komiteoiden sekä julkisen hallinnon sisäisen tarkastuksen kanssa.

Julkisten hankintojen valvonnan tehostaminen

Alatyöryhmän puheenjohtaja, Kilpailu- ja kuluttajaviraston edustaja Antti Norkela kertoi lyhyesti työryhmän aikaansaannoksista ja havainnoista. Norkela totesi, että työryhmä on tunnistanut monia kehittämistarpeita julkisten hankintojen valvonnassa, viranomaisyhteistyössä ja korruption paljastamisessa.

Jatkossa työryhmä keskittyy keskeisimpiin ongelmakohtiin ja pyrkii löytämään niille selkeät ja toteuttamiskelpoiset ratkaisut. Norkela kertoi, että keskeisimpiä osa-alueita ovat

- julkisia hankintoja koskeva tietokanta
- sisäisen tarkastuksen toimintaedellytysten parantaminen eri keinoin
- koulutuksen edellyttäminen hankintoja tekeviltä
- valvonnan ja väärinkäytösten paljastamisen tehostaminen eri keinoin
- viranomaistoiminnan jatkokehittäminen.

Korruptiorikosten paljastamisen edistäminen ja viranomaisyhteistyön kehittäminen

Oikeusministeriön edustaja Juuso Oilinki selvitti lyhyesti alatyöryhmän työn edistymistä. Työryhmän tavoitteena on edistää korruptiorikosten paljastamista koulutuksen kautta sekä laatimalla korruption tunnistamisohjeet kaikille rikosprosessiketjussa toimiville viranomaisille. Lisäksi työryhmä edistää esitutkinta- ja viranomaisyhteistyön kehittämistä.

Oilingin mukaan työ on vielä alkuvaiheessa, mutta jo nyt on identifioitu muutamia kehittämistarpeita. Niitä ovat esimerkiksi

- korruptio-luokittelun lisääminen poliisin asianhallintajärjestelmään
- korruptiivisen toiminnan paljastamisen tehostamista koskevien seikkojen lisääminen poliisin tutkintasuunnitelmiin
- korruption paljastamista ja tunnistamista koskevan ohjeistuksen laatiminen poliiseille ja syyttäjille sekä muille viranomaisille, jotka voivat työtehtäviensä yhteydessä havaita korruptiota
- korruption torjuntaa, paljastamista ja tutkintaa koskevan koulutuksen suunnittelu ja toteuttaminen suunnitelmallisesti.

Työryhmä keskittyy jatkossa näiden keskeisten asiakokonaisuuksien jatkokehittämiseen.

5. Korruptionvastainen päivä

Oikeusministeriön edustaja Tiia Talvitie esitteli luonnoksen korruptionvastaisen päivän ohjelmasta, jota pidettiin mielenkiintoisena.

Keskusteltiin tapahtuman kohdeyleisöstä. Tapahtuma on suunnattu erityisesti korruptiontorjunnasta vastaaville ja kiinnostuneille julkisen sektorin tai elinkeinoelämän toimijoille; toinen tärkeä kohderyhmä on media. Tapahtuma on kuitenkin avoin kaikille.

Puheenjohtaja kertoi, että kiinnostavien ohjelmanumeroiden vuoksi tilaisuus on pidentynyt alkuperäisestä suunnitelmasta reiluun puoleen päivään. Pituuden toivotaan kuitenkin olevan osallistujan kannalta kokonaista työpäivää helpompi.

Puheenjohtaja esitti verkoston jäsenille pyynnön osallistua taloudellisesti tapahtuman järjestämiseen. Hän pyysi jäseniä lähettämään sihteerille ja puheenjohtajalle päivän ohjelmaa koskevia ideoita.

6. Korruptionvastaisen yhteistyöverkoston asettaminen

Puheenjohtaja esitteli aiheen ja totesi, että seuraavan toimikauden tehtävät painottuvat verkoston laatiman korruptionvastaisen strategian toimeenpanemiseen. Sovittiin, että verkoston asettamiseen ja tehtäviin voi ottaa kantaa sähköpostitse.

7. Luonnos korruptionvastaisen yhteistyöverkoston viestintäsuunnitelmaksi

Oikeusministeriön edustaja Talvitie esitteli viestintäsuunnitelman luonnoksen, joka koskee verkoston seuraavaa toimikautta. Luonnosta pidettiin yleisesti hyvänä ja kattavana. Se on tarkoitus viimeistellä seuraavan toimikauden alussa, kun myös toimikauden tavoitteet määritellään tarkemmin.

Toistaiseksi luonnokseen jäi avoimia kysymyksiä. Pohdittiin, kuka tekee ja mitä ja löytyisikö viestintävastaava verkoston sisältä.

8. Korruptiontorjunta.fi-verkkosivut

Oikeusministeriön edustaja Talvitie esitteli verkkosivujen ulkoasua ja rakennetta ja kertoi hankkeen etenemisestä. Sivusto on tarkoitus julkaista 3.12. ja lanseerata korruptionvastaisen päivän yhteydessä 11.12.

Valtiovarainministeriön edustaja Kirsi Äijälä toivoi, että VM:n etiikkatyö huomioidaan tavalla tai toisella.

9. Muut asiat

Ulkoministeriön edustaja Tomi Särkioja mainitsi tulevan IACC-seminaarin, johon on lähdössä oikeusministeriön, ulkoministeriön ja valtiovarainministeriön virkamiehistä koostuva delegaatio.

10. Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Seuraavan kokouksen päivämäärää ei vielä päätetty. Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 12.15.

JAKELU

Korruptionvastainen yhteistyöverkosto

LIITTEET

Edellisen kokouksen korjattu pöytäkirja

Rappe/VKSV: PowerPoint-esitys

Möller/OM: PowerPoint-esitys

Talvitie/OM: PowerPoint-esitys korruptionvastaisesta päivästä

Talvitie/OM: PowerPoint-esitys viestintäsuunitelmasta